

ENERGETSKA I PROCESNA POSTROJENJA

Doc. dr. sc. Drago PAPER
Biotehniški center Naklo
Medpodjetniški izobraževalni center
Strahinj 99
SI-4202 Naklo
Slovenija
e-mail: drago.papler@bc-naklo.si

Rođen je 3. srpnja 1960. godine u Kranju (Slovenija), gdje je završio srednju školu elektrotehničkog smjera. Tijekom obrazovanja je stekao interdisciplinarna znanja i inženjer je agronomije i krajobraznog uređenja, inženjer elektroenergetike, prvostupnik ekonomskog inženjerstva, sveučilišni prvostupnik ekonomije, magistar ekonomskog inženjerstva i doktor znanosti. U slovenskoj elektroenergetskoj tvrtki Elektro Gorenjska 20 godina je radio na poslovima pripreme rada i tehničkih komercijalnih investicija, a nakon otvaranja tržišta električne energije bavio se i marketingom i prodajom. Tako je 2006. - 2011. godine bio voditelj Odjela za investicije i razvoj, 2011. - 2014. voditelj organizacijske jedinice Investicije, razvoj i projektiranje, a 2015. - 2017. savjetnik direktora Istraživanja i razvoja. Istdobno je 2014. godine uspješno završio projekt uvođenja sustava upravljanja kvalitetom prema ISO 9001 : 2008, a 2016. godine uveo je ISO 50 001 : 2011 u sustav upravljanja kvalitetom tvrtke, dok je 2017. - 2020. bio predstavnik Uprave za sustave upravljanja kvalitetom i upravljanje rizicima, a od 2016. odgovoran i za upravljanje sustavima upravljanja energijom. Pri tome je u praksu uveo nove verzije ISO 9001 : 2015 i ISO 50 001 : 2018. Uz redovito održavanje postojećih elektrana, cilj mu je bio izgraditi nove proizvodne pogone temeljene na obnovljivim izvorima. Od 2021. godine voditelj je Međupoduzetničkog edukacijskog centra Biotehničkog centra Naklo. Područja njegovih istraživanja su: interdisciplinarni studiji, ekonomija, menadžment, poduzetništvo, kvaliteta, energetika, obnovljivi izvori, agroekonomija i turizam. Dobitnik je više nagrada za uspješne i učinkovite istraživačke, razvojne, obrazovne i promotivne projekte: nagrade 'Srećko Kosovel' Sveučilišta Primorske (2007.), nagrade za energetskog menadžera (2008.) za prvonagrađeni projekt u skladu s prirodom, Trimove znanstvene nagrade za magistarski rad (2009.), Državne nagrade za doprinos održivom razvoju društva (2009.), Posebnog priznanja za razvoj i promicanje ekološki prihvatljive proizvodnje električne energije (2010.), pohvala za uspješno proveden projekt ili aktivnosti u radu slovenskih odbora Međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave (CIGRE) i Međunarodne elektrodistribucijske konferencije (CIRED) i Prvomajske nagrade za 'Dostignuća koja pokreću' Vijeća gorenjskih sindikata (2017. godine).

MALOPRODAJNO ENERGETSKO TRŽIŠTE PRIRODNOG PLINA I ELEKTRIČNE ENERGIJE U SLOVENIJI

RETAIL ENERGY MARKET OF NATURAL GAS AND ELECTRIC POWER IN SLOVENIA

Sažetak

Zbog rata u Ukrajini cijene prirodnog plina u Europi 2022. godine dosegnule su rekordnu razinu. Zbog rata mijenjat će se pravci opskrbe motornim gorivima. Zbog toga potresi na tržištima poskupljuju proizvodnju i dostavu, a trgovci se prilagođavaju porastu maloprodajnih cijena. Plinska kriza izazvala je porast cijena električne energije i ostalih energenata i goriva.

U posljednjem desetljeću (2012. - 2021. godine) cijene prirodnog plina za kućanstva pale su za 31,1%, a cijene prirodnog plina za poslovnu (nekućansku) potrošnju za 26,6%. Cijene za kućanstva su nakon 2018. počele rasti, a mjera tijekom epidemije COVID-19 zadržala je cijene na istoj razini u 2020., da bi u 2021. godini cijene pale za 1,6%. U prvom dijelu 2022. godine cijene za kućanstva porasle su za 35,8%. Cijene za poslovnu potrošnju također su rasle nakon 2018. godine, da bi tijekom razdoblja epidemije COVID-19 u 2020. pale za 10,5%, dok su 2021. porasle za 31,2%, a prvom dijelu te godine za još 73,8%.

U razdoblju 2012. - 2021. godine cijena električne energije za kućanstva je porasla za 7,21%, a za poslovnu potrošnju za 5,43%. Cijene za kućanstva su nakon 2018. godine počele rasti, tijekom epidemije COVID-19 u 2020. snizile su se za 5%, a u 2021. porasle su za 6,2%, da bi u prvom dijelu ove godine ponovno porasle zbog smanjenja Vladinih mjera za 2,8%. Potrošačke cijene poslovnih potrošača također su porasle nakon 2018. i za 5,3% porasle su u 2020. za 7,9% u 2021. i za još 71,3% u prvom dijelu ove godine.

Abstract

Due to the war in Ukraine, natural gas prices in Europe swung to a record high in 2022. Due to the war, the supply routes of motor fuels will change. As a result, upheavals in the markets increase the costs of production and supply, and traders adapt to the increase in retail prices. The gas crisis triggered an increase in the power prices and prices of other energy products and fuels.

In the last decade (2012 - 2021), natural gas prices for households decreased by 31,1% and natural gas prices for business (non-households) consumption decreased by 26,6%. After 2018, household prices started to increase and the measures during the COVID-19 epidemic kept prices at the same level in 2020, but in 2021 prices decreased by 1,6%. In the first summer of 2022 household prices increased by 35,8%. Prices for business consumption also increased after 2018 and during the period of COVID-19 in 2020 they decreased by 10,5%, but in 2021 they increased by 31,2%, and in the first part of 2022 by another 73,8%.

In the period 2012 - 2021, power prices increased by 7,21% for households and by 5,43% for business consumption. After 2018, household prices started to increase, but measures during the COVID-19 epidemic reduced prices by 5% in 2020 and in 2021 prices increased again by 6,2%, but in the first part of 2022 they decreased by 2,8% due to government measures. Business consumer prices also increased after 2018, increasing by 5,3% in 2020, by 7,9% in 2021 and by another 71,3% in the first part of 2022.